

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Toshkent davlat agrar universiteti
o'quv ishlar bo'yicha prorektor
S. Boboyev S. Boboyev
2025 yil “ ”
Ro'yxatga olindi: № BD-60410100-1.11
2025 yil 11 avgust

AKADEMIK KO'NIKMALAR VA KASBIY KOMPETENTLIK

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 - Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishlari: 60410100 - Iqtisodiyot

Toshkent – 2025

Fan/modul kodi AKKK1204	O'quv yili 2025-2026	Semestr 2	Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek/russ		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	AKADEMIK KO'NIKMALAR VA KASBIY KOMPETENTLIK	48	72	120
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarni akademik ko'nikmalarini rivojlantirish va o'quv jarayonida kasbiy kompetensiyani shakllantirish usullari bilan tanishtirishdan iborat. Talabalar malaka va ta'lim ko'nikmalari tizimi bilan jihozlanmagan bo'lsa, ta'lim muvaffaqiyatli bo'lmaydi.</p> <p>Kursning asosiy jihatlari shundan iboratki, o'quv ko'nikmalar talabalarning bir qator murakkab aqliy harakatlarni ravon egallashi asosida shakllanadi. Aynan akademik ko'nikmalar asosida yangi, o'ziga xos va ijodiy harakatlarni shakllantirish mumkin. Akademik ko'nikmalarni shakllantirish mutaxassisning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish bilan bog'liq.</p> <p>Fanning asosiy vazifasi – o'quvchilarga o'quv fanlarini o'rganishda bilim, ko'nikma va malakalarni egallash xususiyatlarini, kelajakdagi kasb uchun ko'nikmalarni egallashning ahamiyatini tushuntirish; fan bo'yicha talabalarga aqliy mehnatning oqilona usullarini o'rgatish; akademik yozish asoslarini o'zlashtirish, ilmiy maqolalarni samarali o'qish va yozish ko'nikmalarini shakllantirish.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentlik faniga kirish.</p> <p>AKKK fanining dolzarbligi maqsad va vazifalari. Akademik ko'nikmalar va ularning mohiyati. Shaxsiy akademik faoliyat va uning mohiyati. Pedagogika fanida "academic skills" atamasining assimilyatsiyasi.</p> <p>2-mavzu. Universitetda muvaffaqiyatga erishish uchun muammolarni hal qilish qobiliyatlari.</p> <p>Shaxsiy rivojlanishida kuzatuv metodlari. O'z-o'zini boshqarish ko'nikmasini rivojlantirish. Samarali natija va muvaffaqiyatsizlikdan qochish. Men obrazi va uning shaxs rivojlanishidagi o'rni.</p> <p>3-mavzu. Akademik yozish va kommunikatsiya.</p> <p>Yozma va og'zaki ravishda samarali muloqot qilish qobiliyati. Kutubxonadagi ma'lumotlarga elektron va an'anaviy usullar bilan kirish. Tegishli aloqa texnologiyalarini tushunish, xabardorlik va ulardan</p>			

foydalanish. Adabiyotni tahlil qilish va tanqid qilish. O'zingizning muloqot qobiliyatingiz haqida o'ylash. Boshqa talabalar bilan birgalikda ishlash. Vaqtni tashkil qilish va boshqarish.

4-mavzu. Akademik ta'lim ko'nikmalari.

Akademik professionallikni shakllantirishda idrok. Akademik ko'nikmalarni shakllantirishda aksentning roli. Akademik ko'nikmalarni shakllantirishda xotirani rivojlantirish. Akademik ko'nikmalarni shakllantirishda shaxsning qobiliyatlari.

5-Mavzu. Kasbiy kompetentsiyaning nazariy asoslari.

Mutaxassisning kasbiy malakasi. Mehnat bozori va kasbiy moslashuv. Mutaxassisning kasbiy kompetentsiyasining tuzilishi. Kasbiy kompetentsiyada tasvir qobiliyatlari.

6-Mavzu. Individual faoliyat uchun innovatsion texnologiyalar.

Hamkorlik pedagogikasining kontseptual tamoyillari. "Jamo" va "guruh" tushunchalari. Birgalikdagi faoliyatdagi ijtimoiy munosabatlar. Jamoadagi guruh harakati, jamoani shakllantirish.

7-Mavzu. Professional martaba shakllantirish.

Professional martaba haqida zamonaviy tushuncha. Kasbiy martaba qurish jarayonini psixologik va pedagogik qo'llab-quvvatlash. Professional martaba rivojlantirish strategiyasi va texnologiyasi. Professional martaba.

8-Mavzu. Kelajakdagi mutaxassisning tanqidiy va tahliliy ko'nikmalari.

Kelajakdagi mutaxassislarning zamonaviy boshqaruv ko'nikmalarini rivojlantirish. Yumshoq ko'nikmalarni rivojlantirish turlari va usullari. Iqtisodchilar kadrlarini tayyorlashda zamonaviy ta'lim texnologiyalari. Kelajakdagi mutaxassisning kasbiy fazilatlarini rivojlantirish bo'yicha xorijiy tajriba.

9-mavzu. Kasbiy kompetentsiyalarni shakllantirishda psixologik fazilatlarining roli.

Kontseptsiyaning mohiyati individual psixologik xususiyatlar. Temperamentlar va ularning kasbiy faoliyatga ta'siri. Xarakter va hissiyotlar. Motiv va uning turlari.

10-mavzu. Jamoaviy ish (teamworking).

Jamo" ishi: birgalikda o'qitish. Jamoani yaratish va unda mehnat unumdorligini oshirish usullarini yaratish. Guruhlar va uning samarali tashkiloti. Etakchilik sifatini rivojlantirish.

11-mavzu. Mutaxassislarning kommunikativ kompetentsiyasini rivojlantirish orqali nizolarni bartaraf etish.

Ijtimoiy aloqa modellari. Professional aloqa shakllari. Kasbiy nizolarning sabablari. Nizolarni hal qilish strategiyalari va usullari.

12-mavzu. Zamonaviy kasb-hunar ta'limida ijodiy fikrlash.

Ijodiy fikrlash va uning afzalliklari. Ijodiy fikrlashni shakllantirish vositalari. 4p ijodkorlik modeli. Muammolarni hal qilish mahoratidan samarali foydalanish usullari (muammolarni hal qilish).

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

2-semestr.

1. "Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentsiya" mavzusiga kirish.
2. Universitetda muvaffaqiyat qozonish uchun muammolarni hal qilish ko'nikmalari.

3. Akademik yozish va aloqa.

4. Akademik ta'lim ko'nikmalari.

6. Individual faoliyat uchun innovatsion texnologiyalar.

7. Professional martaba shakllantirish.

8. Kelajakdagi mutaxassisning tanqidiy va tahliliy ko'nikmalari.

9. Kasbiy kompetentsiyalarni shakllantirishda psixologik fazilatlarining roli.

10. Jamoaviy ish (teamworking). "Akademik ko'nikmalar va kasbiy kompetentsiya" mavzusiga kirish.

2. Universitetda muvaffaqiyat qozonish uchun muammolarni hal qilish ko'nikmalari.

3. Akademik yozish va aloqa.

4. Akademik ta'lim ko'nikmalari.

6. Individual faoliyat uchun innovatsion texnologiyalar.

7. Professional martaba shakllantirish.

8. Kelajakdagi mutaxassisning tanqidiy va tahliliy ko'nikmalari.

9. Kasbiy kompetentsiyalarni shakllantirishda psixologik fazilatlarining roli.

10. Jamoaviy ish (teamworking).

11. Mutaxassislarining kommunikativ kompetentsiyasini rivojlantirish orqali nizolarni bartaraf etish.

12. Zamonaviy kasbiy ta'limda ijodiy fikrlash

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Professional ta'limi rivojlanishining asosiy tendentsiyalari.

2. Talabalarning malaka va malakalari mutaxassisning kasbiy kompetentsiyasining asosi sifatida.

3. Universitetda akademik savodxonlikni rivojlantirishning amaliy jihatlari.

4. Professional ta'limida akademik ko'nikmalarning o'rni.

5. Akademik savodxonlik kasbiy kompetentsiyalarni shakllantirish asosi sifatida.

6. Yozma akademik matnlarni yaratish ko'nikmalarini shakllantirish.

7. Bo'lajak mutaxassislarni tayyorlashda universal kompetentsiyalarni rivojlantirish

8. Guruhlarda jamoaviy ishlarni tashkil etish texnikalarining mohiyati va ahamiyati.

	<p>9. Maqolalarning strukturaviy elementlarini va ularni yozish xususiyatlarini o'rganish.</p> <p>10. Ilmiy ishda plagiat tushunchasi.</p> <p>11. Ta'limni axborotlashtirish sharoitida talabalarda mediasavodxonlikni rivojlantirish</p> <p>12. Talabalarning mustaqil, ijodiy fikrlashini shakllantirish va rivojlantirish texnikasi.</p> <p>13. Universitetda talabalarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini shakllantirish.</p> <p>14. Akademik qobiliyat muammosining retrospektiv tahlili.</p> <p>15. Jamoada ixtilof va nizolarni oldini olishning ilmiy-nazariy asoslari</p> <p>16. O'quv va kognitiv faoliyatning muvaffaqiyati uchun psixologik-pedagogik shartlar.</p> <p>17. O'quv qobiliyatlarini rivojlantirishning yoshga bog'liq xususiyatlari.</p> <p>18. Mutaxassislarning konfliktologik madaniyatini rivojlantirish</p> <p>19. Bo'lajak mutaxassislarda kreativlikni shakllantirish yo'nalishlari</p> <p>20. Bo'lajak mutaxassisning asosiy ko'nikmalarini shakllantirish.</p>
3	<p>V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan komponentsiya)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> - professional ta'limining asosiy yo'nalishlarini tushunadi va tahlil qiladi; o'quv jarayoni bilan bog'liq vaziyatlarda individual metodik usullarni yoki ularning komplekslarini qo'llay olish; o'quv va ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, bibliografiya tuzish qobiliyatiga ega; ta'lim sohasida turli loyihalarni rejalash to'g'risida <i>tasavvurga ega bo'lishi (bilim)</i>; - eslatma va izoh qilish ko'nikmalariga ega, plagiat belgilarini tan oladi; universitet kutubxonasi resurslarining raqamli imkoniyatlaridan foydalanish qobiliyatiga ega; mutaxassisning kasbiy kompetensiyasining nazariy asoslarini, uning mohiyati, tuzilishi va shakllanish xususiyatlarini tahlil qilishni <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; - taqdimot tayyorlash, ilmiy xulosa va motivatsion xatlarni tuzish qobiliyatini rivojlantirish; mutaxassislarning yuqori darajadagi kasbiy tayyorgarligi zarurati bilan tanishtirish; bo'lajak mutaxassisning kasbiy malakasini oshirish uchun samarali usullarni qo'llash <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma'ruzalar; - interfaol keys – stadilar; - seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol javoblar); - guruhlarda ishlash; - taqdimotlarni qilish; - individual loyihalar; - jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar; - muammoni hal qilish.
5.	<p>Asosiy adabiyotlar</p>

1. Ochilova G.O., Akbarova S.Sh. Kasbiy kompetentlik. (Darslik). T.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2022. 324 b. (Ushbu kitob universitet ARMDa PDF variantda mavjud).

2. Файзуллаева Н.С. "Инновационные подходы и технологии в образовании" Учебное пособие - Т.: "Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2024. - 208 стр. (Ushbu kitob universitet ARMDa PDF variantda mavjud).

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Andrew Redfern. The Essential Guide to Classroom Practice, 200+ strategies for outstanding teaching and learning, Routledge Taylor&Francis Group.2015, p. 212 (Ushbu kitob universitet ARMDa PDF variantda mavjud).

2. Teaching and learning in higher education. Edited by Heather Fry, Steve Ketteridge and Stephanie Marshall. Printed and bound in Great Britain by Bell & Bain Limited, Glasgow, 2012 (Данная книга имеется в ИРЦ университета в формате PDF).

3. Багузова, Л. В. Основы профессиональной компетентности : учеб. пособие / – 2-е изд., перераб. и доп. – Красноярск : Сиб. федер. ун-т, 2017. – 184 с.. (Данная книга имеется в ИРЦ университета в формате PDF).

Axborot manbalari

<http://natlib.uz>- Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi veb sayti

<http://www.lex.uz> - O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi

<http://www.stat.uz> - O'zbekiston Respublikasi Davlat Statistika Agentligi veb sayti.

7. Fanning o'quv dasturi Toshkent davlat agrar universiteti Ilmiy Kengashining 202__ yil "___"_____dagi ___-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

8. **Fan/modul uchun ma'sul:**
D.N.Akabirova – TDAU "Agroiqtisodiyot" kafedrasida dotsenti, i.f.n. (PhD)

9. **Taqrizchilar:**
G.Adilova – TIFT "Iqtisodiyot va boshqaruv" kafedrasida dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi.
N.Dexkanova – TDAU "Biznesni boshqarish" kafedrasida dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi.

Mazkur o'quv dasturi dunyoning e'tirof etilgan xalqaro QS va THE reytinglarida nufuzli TOP-300 talikka kirgan quyidagi oliy ta'lim tashkilotlarining ta'lim dasturlari asosida ishlab chiqilgan.

№	OTM nomi	QS	THE	O'quv dasturidagi mavzu nomi	Kiritilgan qo'shimcha va o'zgartirishlar	Havolalar:
---	----------	----	-----	------------------------------	--	------------

1	The University of Melbourne (Australia)	13	39	3-тема. Эффективная организация образовательного процесса.	Академическое письмо и коммуникация. (Academic writing and communication.)	https://handbook.unimelb.edu.au/2025/subjects/mecm10005
2	The University of Melbourne (Australia)	13	39	8-тема. Технологии развития профессиональных навыков будущего специалиста	Критические и аналитические навыки будущего специалиста. (The specific and analytical skills of a future specialist.)	https://handbook.unimelb.edu.au/2025/subjects/mult20003
3	The University of Sydney (Australia)	18	61	2-тема. Самоконтроль и эффективность в формировании академических навыков.	Навыки решения проблем для успеха в университете. (Problem-solving skills for university success)	https://www.coursera.org/learn/problem-solving-skills?specialization=academic-skills
4	Queen Mary University of London (England)	120	141	4-Тема. Познавательные процессы в формировании образовательных навыков.	Навыки академического обучения. (Academic study skills)	https://assets.qmul.ac.uk/docs/articulate-exported-courses/academic-study-skills/#/lessons/uELiQQBSNEvXUAHDyIzchTIAGOvZ68U8